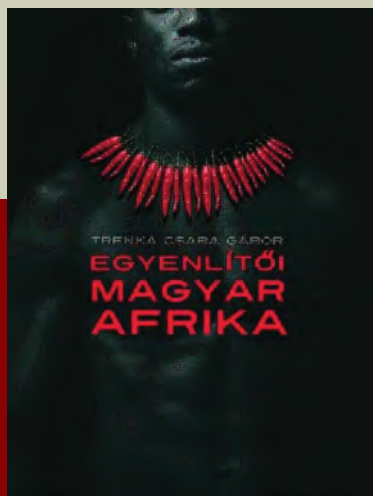

Baka L. Patrik

„Mi lett volna, ha...?”

Egy ehhez hasonló írásban, amikor a legkedvesebb könyvem helyett a kedvenc mesefilmemről írtam, a választás magától értetődően a Harry Potter-sorozat egyik részére esett, noha Rowling világához elsősorban nem a mozi, de a regények révén kerültem közel. Talán kissé súlyos megállapításnak tűnhet, de visszaemlékezve háttározottan azt állítom, hogy a kis varázslótanonc története nélkül most egészen más utakon járnék, és nem nyelt volna el az irodalom szépségesen szövevényes univerzuma.

Ez a szöveg azonban életemnek egy, már jóval későbbi, és mostanáig tartó dilemmáját érinti, mégpedig a választást irodalom és történelem között, hogy egyes helyzetekben melyiket is részesítem előnyben. Történelmi könyvet olvassak vagy regényt? Melyikből készüljek fel egy-egy vetélkedőre? Melyikből írjam a szakdolgozatomat? Oly sokszor kellett választani, és oly sokszor volt nehéz. De aztán találkoztam egy olyan (perem)műfajjal, ami elmosta az irodalom és a történelem közti határokat, s mindezt a lehető legérdekfeszítőbb módon, és mégis egyetlen kérdés révén: „Mi lett volna, ha...?”

Az alternatív történelmi regények kiemelkedő példái kapcsán több fórumon is elkövettem már rövidebb-hosszabb írásokat, itt azonban csak azt a művet érinteném, amely emlékeim szerint elsőként került a kezembe a műfaj képviselői közül, s tett rögtön a zsáner rajongójává. Ez pedig Trenka Csaba Gábor *Egyenlítői Magyar Afrika* című regénye. Am még mielőtt ebbe belefognék, kapjon itt helyet néhány mondat a műfajról is, úgy általában.

Az alternatív történelmi regények alapvető jellemzője, hogy a „Mi lett volna, ha...?” kérdés mentén egy, a miénktől merőben más univerzumot építenek fel. A szerzők kiválasztanak egy olyan eseményt, amely igen meghatározó volt arra nézvést, hogy a világ jövője miként alakuljon. Ilyen eseményeket

játszva találni, és ha a kedves olvasó egy kávé mellett, néhány kósza gondolat erejéig szabadjára engedi a fantáziáját, maga is könnyen megbizonyosodhat a zsánerben rejlő, végtelen számú lehetőségről. S arról is, hogy bizony, burjánzó világkritikánk ellenére nem feltétlenül az általunk megélt alternatíva a legsúlyosabb.

Angolszász vonatkozásban a két legkedveltebb töréspont az amerikai polgárháború, illetve a második világháború. Én most ennél az utóbbinál maradnék, hiszen Trenka is így tett. Elképzelt egy olyan világot, ahol a náci vezette központi hatalmaknak sikerült legyőzniük a szövetségeket, és így a Föld területeinek legjavára kiterjeszthették a hatalmukat. Hódításaik olyan méreteket öltöttek, hogy még aprócska szövetségesüknek, Magyarországnak is jutott tengerentúli gyarmat, nem másutt, mint Afrikában. A regény történetének legjava itt játszódik.

Az olvasó a főhős, Lajtai Gábor visszaemlékezései révén nyer rálátást Trenka alternatív univerzumára, kezdve a férfi családjának kivándorlásától, a fekete gyerekek közt eltöltött ifjúkori éveken át a meggazdagodásig, majd az elnincstelenedésig, zárásképp a gyarmatról való elmeneküléssel. A főhős-karakter helyenként esendő, helyenként pedig szárnyal, épp, mint mi, mindannyian, s talán a története is bármelyikünk élettörténete lehetne, egy kissé merőben más alternatív világban. Fantasztikus olvasmány... és remek szakdolgozattéma.

S ha már a magam története felől közlöttem meg a címben is olvasható nagy kérdést, hadd zárom is így. Ha nem olvastam volna el a Harry Potter-sorozatot, úgy feltételezhetően sem az irodalomhoz, sem Trenka művéhez nem jutottam volna el. Egy alternatív világban mindez talán így történt. De itt nem. És ez – számomra legalábbis – megnyugtatóan varázslatos.

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA

mesačník

ročník XXII., 5. číslo, január 2015

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou

Úradu vlády SR - program Kultúra

národnostných menšín 2014.

Náklad: 2500 ks

Redakcia / Szerkesztőségünk:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

Honlap: <http://www.katedra.sk>E-mail: katedra@katedra.skkatedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg

és nem küldünk vissza.

A címlapont a Szepsi Magyar Tannyelvű Alapiskola és Gimnázium diákjának, **Nyíri Kristófnak** a fotója látható. Az alkotás címe: A legjobb tanítási óra.